

дипломатичний словник; навчальний посібник та підручник О.П. Сагайдака: «Посольство та консульство», «Дипломатичний протокол та етикет» були видані в 2010 та 2014 рр.

Окремі аспекти дипломатичного мовлення вивчали науковці: О.М. Мацько (функціонально-стилістичний аналіз мовних формул дипломатичного мовлення), О.М. Пазинич (функціонально-структурні особливості текстів дипломатичного листування), Т.І. Шинкаренко (особливості творення й функціонування дипломатичних документів), Кавунник В.Л. (ризький мир у дипломатичних документах урядів УНР і УРСР (серпень 1920 – березень 1921 років)), Алкаді Мансур Салех Абду (дипломатичний підстиль у структурі офіційно-ділового стилю), Н.М. Поліщук (дипломатична лексика періоду УНР).

Чернюк Ірина Любомирівна

Коледж технологій, бізнесу та права

Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

ВИКОРИСТАННЯ ДІАЛОГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Використання інтерактивних методів навчання, зокрема діалогових технологій, на заняттях української мови – один із напрямів активізації пізнавальної діяльності студентів. Мета діалогових освітніх технологій – навчати повноцінної участі в діалозі, адже практику участі в обговоренні різних тем студенти будуть набувати на заняттях, опановуючи вміння діалогічного мовлення. Головна цінність діалогової технології спілкування полягає в тому, що вона дозволяє керувати пізнавальною діяльністю студентів в освітньому процесі, у процесі формування нових понять, а також сприяє появі майбутніх фахівців з новим типом мислення, активних, творчих, здатних мислити самостійно, сміливих у прийнятті рішень.

Аналізуючи педагогічні дослідження, можна зробити висновок, що діалоговим навчанням займалось багато мовознавців, а саме: А. Алексюк, Н. Бориско, І. Глазкова, Т. Довженко, О. Дубасенюк, С. Золотухіна, М. Кларіна, Л. Кондрашова, В. Лозова, В. Морозов, Л. Струганець, Н. Тоцька, Г. Троцько, Ю. Федоренко та ін.

Діалог – це найбільш активна форма міжособистісного мовленнєвого спілкування, в якому беруть участь два комуніканти, двосторонній обмін інформацією.

Сутність діалогового навчання полягає в тому, що саме діалог має міжособистісний суб'єкт-суб'єктний характер, діалог, заснований на рівності сторін, під час навчання спонукає тих, хто навчається, до співпраці у генерації нових ідей, думок, поглядів. Крім цього, діалогічна форма навчання є більш прогресивною порівняно з монологічною, оскільки впливає на рольову та емоційну сфери, розвиває наполегливість, вказує на необхідність самоосвіти [1].

Ефективність формування в студентів навичок діалогічного мовлення на заняттях з української мови забезпечується сукупністю педагогічних умов, а саме: навчання діалогічного мовлення на соціокультурній та професійній основі, творчий підхід до процесу навчання; наявність спеціально дібраного дидактичного матеріалу, який узгоджується з мовними темами і зміст якого має соціокультурне і професійне спрямування; активізація пізнавальної діяльності учасників освітнього процесу шляхом здійснення принципу зв'язку навчання з життям; дотримання культури мовлення, культури спілкування.

Студент повинен володіти багатством мовленнєвого етикету, вміло використовувати фатичні фрази, невербальні засоби комунікації. Вміння запитувати і відповідати, вступати у спілкування, провадити свою стратегічну лінію у спілкуванні, враховувати зміни у складі учасників розмови, прогнозувати поведінку партнерів залежно від зміни ситуації – необхідні умови успішного спілкування.

Кожен учасник комунікації повинен володіти мовними нормами – лексичними, фонетичними, фразеологічними, словотворчими, синтаксичними та стилістичними. Одне з головних завдань – вироблення компетенцій комунікативно виправдано користуватися засобами мови в різних життєвих ситуаціях під час спілкування. Використання діалогового

навчання є одним із компонентів виховання особистості, готової до активної, творчої комунікативної діяльності у всіх сферах життя суспільства.

Діалогічне мовлення вимагає врахування ситуації, очікуваного результату спілкування, мовних здібностей співрозмовників, певної системи вправ, використання парних та групових інтерактивних технологій, пов'язаних зі створенням комунікативного середовища. Серед діалогових технологій виділяють проблемно-пошукові діалоги, дискусії, ситуативно-діалогічні вправи, в результаті яких студенти вчаться висловлювати власну думку, відстоювати ідею та чітко формулювати її.

У процесі роботи над діалогом на заняттях з української мови розв'язуються завдання таких аспектів навчання, як забачення словникового запасу, дотримання мовленнєвого етикету, оволодіння навичками невимушеного спілкування.

Найбільш ефективними у процесі формування діалогічного мовлення є складання діалогів за чотирма рівнями (на основі зразків, опорних слів); складання діалогів, пов'язаних із життєвим досвідом; уміння вести дискусію; творче конструювання; реконструювання діалогів і т.д.

Одним із етапів навчання діалоговим технологіям є робота над термінами, що пов'язані з діалогічним мовленням («діалог», «монолог», «мовленнєва ситуація», «репліка», «діалогічна єдність», «мовленнєвий етикет») з використанням тлумачного словника.

Працюючи над діалогами у письмовій формі, варто використовувати такі види робіт: редагування готових текстів, складання речень за схемами, виписування діалогів з художньої літератури, письмове складання діалогів. При складанні діалогів використовуються теми, найцікавіші для студентів, професійного спрямування, на розвиток творчої уяви, логічного, критичного мислення. Оцінюючи навчальні досягнення з діалогічного мовлення, насамперед враховують змістовність реплік, багатство словникового запасу, уміння орієнтуватися в незвичній мовленнєвій ситуації, культуру мовлення, уміння підтримати діалог, використання жестів, міміки.

Поєднання мовленнєвої змістової лінії з соціокультурною та професійною відбувається через індивідуалізацію навчального процесу (теми за особистими та професійними уподобаннями студентів-правників, товаровзнавців, технологів, оцінювачів, бухгалтерів). Найбільший інтерес викликають теми, пов'язані з майбутньою професією студентів, адже професійне спілкування майбутніх спеціалістів належить до рольової комунікації, учасники якої виступають як носії певних ролей. При такому спілкуванні людина віддзеркалюється не стільки як індивідуальність, скільки як соціальна одиниця, що виконує певні функції.

Отже, діалогові технології навчання – це найефективніший засіб формування умінь і навичок діалогічного спілкування, розвитку критичного мислення, демократизації освітнього процесу в навчальному закладі.

Список використаних джерел:

1. Ю. Г. Підборський // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки. 2012. № 22 (1). С. 132-139.

Петренко Лілія Володимирівна

Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського
 Науковий керівник: Партола Яна Вікторівна, кандидат мистецтвознавства, доцент
Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського

ВПЛИВ СИСТЕМИ Ж. ДАЛЬКРОЗА НА РИТМО-ПЛАСТИЧНУ СКЛАДОВУ РЕЖИСЕРСЬКОЇ КОНЦЕПЦІЇ Л.КУРБАСА

З плином часу все еволюціонує та розвивається, до керма приходять нові постаті, які докорінно змінюють історію театрального мистецтва та його простору, назавжди залишаючи жагу до творення та розвитку національного театрального мистецтва. Таким був і залишається реформатор українського театру Лесь Степанович Курбас, зчинивши справжню мистецьку революцію в театрі. Дійсно його доробок дуже великий, це і європеїзація літературного підґрунтя, зовсім новий для того часу погляд на сценічний простір, застосування контрапункту